

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Alexii Imperatoris CP. epistola ad Papam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

caput & ad matrem filia revertatur, Ecclesie Romanæ reverentiam & obedientiam debitam impensurus, te sicut fratrem carissimum & præcipuum membrum Ecclesie benignè ac hilariter admittemus; de ceteris auctoritate sedis apostolicæ ac sacri approbatione Concilij cum tuo & aliorum fratrum nostrorum consilio quæ statuenda fuerint statuentes. Alioquin cum scandalum Ecclesie non debeamus ulterius sustinere, qui de area Domini zizania debemus & paleas exsufflare, dissimulare non poterimus quin in ipso Concilio, si desuper datum fuerit, in hoc negotio de fratrum nostrorum consilio procedamus. Moneamus igitur fraternitatem tuam & exhortamur in Domino, & per apostolica tibi scripta mandamus, quatenus per te, vel si fortè justa prædicitur occasione nequiveris, per procuratores idoneos, & aliquos de majoribus Ecclesiarum Prælati, statuto tempore ad Concilium vocatus accedas, apostolicæ sedi reverentiam & obedientiam secundum statum canonum præstiturus; ne si secus actum fuerit, quod non credimus, tam in Imperatorem ipsum, qui potest, si voluerit, efficere quod mandamus, quam in te & Græcorum Ecclesiam procedere compellamur. Super ceteris autem dilectum filium I. Capellanum & familiarem nostrum, apostolicæ sedis Legatum, virum providum & discretum, nobis & fratribus nostris obtentu suæ religionis & honestatis acceptum, ad imperialem excellentiam duximus destinandum, monentes & exhortantes attentius quatenus eum sicut Legatum apostolicæ sedis benignè recipias & honores, & ea sine dubitatione qualibet credas quæ tibi ex parte nostra duxerit proponenda. Datum Laterani II. Idus Novembris.

ALEXII IMPERATORIS
CP. epistola ad Papam.

Epist. 210.
De reverentia
& officio tuo
erga Romanam
Ecclesiam,
ac de recuperanda
tertia
sancta.

Alexius in Christo Deo fidelis Imperator divinitus coronatus, sublimis, potens, excelsus, semper augustus, moderator Romanorum Commensus, Innocentio sanctissimo Papæ Romano honorem condecens, ut patri spirituali, & votum orationum ejus. Per prudentissimos Legatos tuæ sanctitatis Albertum Subdiaconum & Notarium Albertinum meo directum imperio tuæ sanctitatis scriptum oblatum fuit atque

perlectum. Et quod quidem de imperij mei coram Deo humilitate ac exaltatione ex humilitate procedenti per tale scriptum paternè meum monuisti imperium, & acceptavit nostra majestas, & in Deo confidit quod & ipsa in sua gloriabitur humilitate; quia & ipsa directæ fuit, & ex nunc dirigi sperat atque orat. Nec enim nostra tranquillitas Prophetæ David verbis credere non potest, *Nunc quidem humiliatus sum, & salvavit me*, ad Deum dicentis, nunc autem cor contritum & humiliatum non despiciere Deum. Nec etiam ineffaciter nostra serenitas parabolam evangelij de humilitate auscultavit. Descensionem enim Domini & salvatoris nostri Iesu Christi à cælis, & usque ad ipsum infernum, ubi nostra ponet sublimitas. Propter hæc igitur omnia quam valde imperium nostrum humiliter sapere amplectitur, & in ipsius humilitate Deum ejus non recordari nullo modo credit. Quoniam verò de humiliter sapere in tuæ sanctitatis admonitionis verbo & quædam scintilla passionis humilitati contraria sublatebat, hoc quidem alius fortè non immolestum sentiret. Quid enim quod sanctitas tua voluit tam docendo quam & increpando nostræ induci magnificentie, ut nec à se ipsa nec etiam à divinis & nostris scripturis bonum intelligere vel addiscere valenti, neque zelum pro dominico sepulchro, & ex proprio suo corde æstuantem portanti pro misericordia quam circa Christianos habet accensum & exarsum, & ut flamma materiem combustibilem ipsam cremantem, & ut vermis ejus ossa corrodentem. Propter quæ & secundum perfectum Prophetam Oziam dicere est: *Et consolatio abscondita est ab oculis meis.* Igitur etsi alij talia tuæ sanctitatis verba ut intranquilla placuere, tamen imperio meo & hæc firma & amabilia ad unum & solum respicienti quod Deo placitum, & tuam mentem conijcienti, quoniam non ex elata sapere, sed ex cura, quam pro dominico habet sepulchro, talia scribere induxit. Nam & ipsum imperium meum tali zelo fervens his familia, quæ magni Pauli non diffidit, & ipsum & anathema quidem à Christo esse pro fratribus meis Christianis non orat. Veruntamen propriam suam libertatem dominici sepulchri liberationi libenter supponeret, & non solum imperiali alti-

tudini, & maximarum divitiarum potentiae, multorumque hominum potestate, qualia & quanta nulli hodie superstitum Principum subjacent, sed & ipsi propriae vitae pro liberatione dominici sepulchri de manu impiorum praedudicarent. Sed quoniam non in multitudine exercitus nec in divitiarum gravitudine meum confidit imperium, sed divitias, voluntates, & dispensationes imitari apud se judicavit, judicia verò Dei, ut ex visis & operatis conjici potest, Deum nondum nostris peccatis placatum esse demonstrant, nec nostra despexisse delicta, propter quae & saltare in sanctis illis locis Agarenis permisit, & per longum jam tempus & usque nunc à prophanis & immundis pedibus conculcari sancta illa sustinet, ut videatur nunc à Deo perfici quae de Hierusalem dicta sunt per Zachariam: *Ponam Hierusalem lapidem conculcatum in omnibus gentibus. Omnis eam conculcans, illudens, illudetur; & congregabuntur in ea omnes gentes terrae, & percutiam omnem equum in stupore, & omnem ascensorem ejus in desipientia: super domum autem Iudae aperiam oculos meos, & omnes equos populorum percutiam in caecitate.* Ob hæc & multum promptum imperium meum seipsum coercet, & impetens cohibet. Timet enim ne sic ante tempus faciens, & tali operæ secundum suum desiderium se apponens, verba Oziae ut à Deo loquentis audiat: *Sibi regnaverunt, & non per me dominati sunt, nec etiam me cognoverunt.* Diligenter enim meum credit imperium quod secundum Deum nobis ambulantibus, & quae Christi sunt, pro beneplacito Christi ulcisci festinantibus, non solum millenariis exercitus multitudinibus indigebimus, nec etiam inevaluabilium thesaurorum evacuatione, sed parva pars exercitus est, & modica pecunia citò totum perficere poterit. Hoc ex Ezechiele Regis Hierusalem me docet lacrima centum octoginta millia Assyriorum cum Duce Rampfaki Hierusalem obsidentium una nocte per evangelicam virtutem interficiens, & Rampfaki ad Deum blasphemiam, nec non & Senacheri eum mittentis elationem in luctum convertens. Hoc & trecenti sub Gedeon proni bibentes, & sub unius lampadis solius lumine omnia millia alienigenarum convertentes. Sanctissimi etiam Moysi manus ad Deum elevatas, & à duobus sacerdotibus su-

stentatas, & Amalec vertentes, & septem sacerdotum Iesu Nave tubas sonantium muros Ierico subvertentes, meum omittit imperium, ne & contra hodie tam sacerdotes quam & milites currere videantur, talia nostris peccatis exigentibus miracula non operari valentes. Quod enim non secundum Deum nobis cogitationes, quae pro Deo sunt, sed oribus consentientes, cordibus dissentimus, & labiis osculantes, animo ad invicem dividi volumus, ob hoc non prosperi nobis pro dominico gressus sepulchro. Non enim tua ignorat sanctitas quantam subversionem quantamque occisionem nobilissimus quidem Rex Aemaniae Fredericus imperij mei superinduxit regionibus, sacramentis rigidissimis se alligans, pacificè & sine pugna terras imperij mei pertransire jurans, & sic imperium meum sine aliquo impedimento intrans, & omne in eo pessimum operans, & Christianos ut impios expugnavit, & hinc, & à via qua ipse proposuerat ire exclusus, & insperatè fluvio & vularum vado submersus est. Quomodo igitur imperium meum sic non bene circa Romaniam sentientibus adjuvare debebat, & cum ejus via ambulare, tamen quamvis sic mala meo imperio illi retribuere, tamen imperium meum eis mala retribuere noluit, integram, quam ad dominicum sepulchrum habet, reverentiam sibi reservans. Omnium enim necessariorum allationem ipsis ex regionibus imperij mei, & per se ipsos eis acquirere permisit, & ipsum eis administravit, & nunquam eis defecit, necessariorum copia circa inimicos crucis hos armans. Non igitur inculpabilem tua causetur sanctitas, sed contra illos suam vertat increpationem qui pro Christo quasi laborare ostendentes, contraria divinis operantur voluntatibus. Quare igitur pro dominico sepulchro ad bellum meum usque nunc distulit imperium, sufficienter hæc tuæ sanctitati respondit imperium. Det autem Deus per tuas sanctas orationes nostræ potentiae tranquillitati, secundum imperij mei cor, finem pro dominico sepulchro conatui apponi tempore congruo. De unione autem Ecclesiarum non longam responsionem tuæ sanctitatis discretioni facit, quia levissima est unio, prout meo videtur imperio, si humanis voluntatibus ex nobis deficientibus, voluntas Dei tantum in nobis est

mediatrix. Nam Ecclesia, quæ universalis una est, & non est divisa, sub uno pastore pro nobis suum sanguinem effundenti Christo ordinata, quamvis ab aliis & aliis quæ per partes sunt Ecclesiæ dispensentur & agantur, quibus secundum voluntates & scientias eas agentium & fides confirmatur vel moverur, & hodierni Ecclesiarum throni & honores à mundanis Principibus, & non aliunde, ipsis advenere. Si igitur Ecclesiarum Prælati omnem carnalem prudentiam suam expulerint, soli autem sancto Spiritui perscrutationem exquisitorum dogmatum imposuerint, impossibile est de facili solutionem dubiorum non persequi, & distantia pervenire ad unionem, & ad pacem litigantia. Si verò propria sua voluntate fuerint separati, operatio contrarij spiritus patenter, & inconjunctibile discissis & immixtibile divisus sequetur. Quemadmodum enim solis radij omnibus omnes æqualiter effunduntur, si verò quis sub tecteo quodam corpore abscondatur, huic & sole bene lucente non splendens nec lucens erit dies; sic purè & sine passione intellectus, quæ Dei sunt requirentibus, veritatis lumen à sancto Spiritu lucet, & orthodoxæ fidei lumen ipsos illuminat; non spiritualiter autem spiritualia requirentibus, veritatis inventio fit incomprehensibilis. Non enim complectuntur incomplexibilia, nec miscentur incommixtabilia. Tuæ igitur sanctitatis est secundum præcedentes synodales operationes pro requisitis dogmatibus synodalem conventionem fieri dispensare, & tua sic sanctitate faciente, sanctissima quæ apud nos est Ecclesia, non ad conventum tardabit. Et hoc quod de negotiis in scripto tuæ sanctitatis meo imperio directo declaratis. De secretioribus autem à prædictis Legatis meo imperio dictis secretius responderi tuæ sanctitati præceptum est præsentis homini imperij mei Venetico Iohanni Georgio; cui & tua credat sanctitas in omnibus quæ ipse dixerit ei, ut ex parte imperij mei. Noscat etiam tua sanctitas quoniam quàm magnè delectatum est imperium meum in tuæ sanctitatis prudentissimorum Legatorum prudentia, quàm plurimum etiam & eorum sapientiam & pro tuæ sanctitatis honore certamen acceptavit simul atque laudavit. Sciat autem tua sanctitas quoniam, prout & sui Legati diligenter

noverunt, * quòd & homines de melioribus suæ curiæ debeat mittere, & cum ipsa sentire amicabiliter. Ob viam autem difficultatem ac infidelitatem non potuit sic facere, & ob hoc præsentem item hominem suum Veneticum Iohannem Georgium ad te transmisit fidelem existentem, & ipsum imperio meo anulo & solo per hunc amicabiliter sentiens tecum. Det autem Deus secundum intentionem imperij mei cum tua sanctitate sentire amicabiliter. Mense Februarij, die, Indictione secunda.

ALEXIO ILLUSTRIS
Constantinopolitano Imperatori.

MVLTA nobis attulit exultationis affectum quòd, sicut ex litteris excellentiæ imperialis accepimus, Legatos & litteras nostras recepit humiliter imperatoria celsitudo, & ad ea quæ super Ecclesiæ unitate nos scripsisse meminimus, etsi non omnino sufficienter & evidenter, benignè tamen & devotè respondit, & exhortationes & comminationes nostras suum rescripsit imperium acceptasse. Is enim à quo secundum Apostolum est omnis potestas, scrutator scilicet renum & cordium Iesus Christus, qui habet cor Principum in manu sua, qui aperit & nemo claudit, aures tuæ serenitatis aperuit, & eum tibi devotionis spiritum inspiravit, ut quæ per nos licèt insufficientes Vicarios suos, & immeritos Apostolorum principis successores, imperiali magnificentiæ litteris fuerant exarata, & audires humiliter, & benignius acceptares; licèt super subventionem terræ orientali hæcenus non impensa magnificentiam tuam nos crederis increpassè, cum tamen id non increpando scripserimus, sed potius commonendo; quamvis increpationis alloquium à pontificali non sit officio alienum. juxta quod Paulus ad Timotheum scribens aiebat: *Prædica verbum, in se importunè, opportunè, argue, obsecra, increpa in omni patientia, & doctrina.* Miramur autem quòd imperialis prudentia pro recuperatione terræ sanctæ nondum esse laborandum visa est suis litteris innuisse: quia, sicut ex derelictione ipsius terræ poterat evidenter agnosci, nondum Dominus peccatis nostris fuerat complacatus, qui non in multitudine, nec in arcu, sed in virtute sua salvos facit de sua misericordia confidentes.

* Hæc defant nonnulla.

Epist. 211.
Respondet epistole superiori.
Edita est in Gestis Innocentij III.